

**Integrovaná územní investice Hradecko-pardubické aglomerace
Příprava na dotační období EU 2014-2020**

**Integrated Territorial Investments of the Agglomeration of Hradec Kralove
and Pardubice
Preparation for the Programming Period 2014-2020**

Ing. Jiří Svátek

Statutární město Hradec Králové
Československé armády 408, 502 00 Hradec Králové
e-mail: jiri.svatek@mmhk.cz

Klíčová slova:

Integrovaná územní investice, Hradecko-pardubická aglomerace, operační program, strategie

Keywords:

Integrated Territorial Investments, The Agglomeration of Hradec Kralove and Pardubice, Operational Programme, Strategy

Abstrakt:

Integrovaná územní investice představuje realizaci integrované strategie rozvoje metropolitní oblasti. Integrovaná územní investice se zaměřuje na konkrétní oblasti rozvoje a pomáhá uplatnit nevyužitý potenciál na městské i místní úrovni a předpokládá se, že se v rámci ní budou realizovat převážně větší, investičně náročnější, projekty, které mají významný dopad pro řešená území. V České republice bylo identifikováno sedm metropolitních oblastí, jež mají nejsilnější potenciál růstu. Jednou z nich je i Hradecko-pardubická metropolitní oblast, jejímiž strategickými cíli je stát se udržitelnou (z hlediska životního prostředí a dopravní propustnosti a dostupnosti), chytrou a kulturní metropolitní oblastí.

Abstract:

Integrated territorial investment represents realization of the integrated strategy of development of metropolitan area. Integrated territorial investment focuses on concrete areas of development and helps to use idle potential on the urban and city level. The assumption is that from integrated territorial investments will be implemented predominantly larger, capital-intensive projects which have significant impact on this area. In the Czech Republic there were identified seven metropolitan areas which have the strongest potential of growth. One of them is Metropolitan area of Hradec Kralove and Pardubice whose strategic objectives is to become sustainable (from the point of view of environment and traffic perviousness and availability), smart and cultural metropolitan area.

Úvod (cíl a výzkumné metody)

Integrované územní investice (dále jen „ITI“, z angl. Integrated Territorial Investments) jsou nástrojem územního rozvoje, který umožňuje efektivní, transparentní a administrativně jednodušší implementaci územní strategie. Nástroj ITI vychází ze strategie Evropa 2020 a dalších dokumentů evropské i národní úrovně a v současném programovacím období EU 2014-2020 se stane významným nástrojem pro čerpání evropských dotací [1].

Prostřednictvím ITI dochází ke zdůraznění role metropolitních oblastí, přičemž v České republice jich je vymezeno sedm: pražská - středočeská, brněnská, ostravská, plzeňská, hradecko-pardubická, ústecko-chomutovská a olomoucká metropolitní oblast. Tyto metropolitní oblasti jsou vnímány jako póly růstu a rozvoje území. Vzhledem ke skutečnosti, že tyto části území mají nejsilnější potenciál rozvoje, je potřeba podpořit jejich růst pomocí intervencí do oblastí, jež by měly být katalyzátorem jejich dalšího vývoje.

Dosavadní návrhy počítají s vyčleněním finančních prostředků na ITI (min. 5 % Evropského fondu regionálního rozvoje). Výše těchto prostředků pro Českou republiku a jejich rozdělení mezi metropolitní oblasti, respektive možnosti financování konkrétních projektů z jednotlivých operačních programů jsou v současné době předmětem jednání. Současnou finanční alokaci operačních programů a jejich rozdělení mezi metropolitní oblasti znázorňuje tabulka 1.

Prostřednictvím ITI bude možné čerpat finanční prostředky na integrované projekty průřezově, z více operačních programů a v rámci jednoho programu z více prioritních os, což zajišťuje vyšší míru flexibility při jejich realizaci. Nyní jsou vládou schválené a bude se čerpat z těchto operačních programů: Integrovaný regionální operační program (IROP), Operační program doprava (OPD), Operační program podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OPPIK), Operační program zaměstnanost (OPZ), Operační program výzkum, vývoj a vzdělávání (OPVTV) a Operační program životní prostředí (OPŽP).

Tabulka 1: Finanční alokace

Alokace ITI	pražská- středočeská	brněnská	hradecko- pardubická	plzeňská	ústecko- chomutovská	ostravská	olomoucká	Celkem za OP
OPD	5 882	3 000	565	1 000	800	2 400	1 300	14 947
OPŽP	5 127	3 500	1 647	1 500	1 800	3 200	860	17 634
IROP	8 019	3 000	3 932	2 000	4 000	6 850	1 950	29 751
OPVTV		300	600	1 000	900	2 100	1 150	6 050
OPPIK		1 500	259	400	400	2 800	890	6 249
OPZ		700		100	350	2 300	200	3 650
OP PPR	938							938
Celkové nákl.	19 966	12 000	7 003	6 000	8 250	19 650	6 350	79 219
Dotace 85%	16 174	10 200	5 953	5 100	7 013	16 703	5 398	67 336
OP PPR 50%	469							67 805

*Poznámka: OP PPR = Operační program Praha – pól růstu ČR
Zdroj: vlastní zpracování metropolitních oblastí*

V souvislosti se získáváním potřebných financí na realizaci akcí z uvedených operačních programů je ale potřeba zdůraznit, že jednotlivé operační programy pro akceptaci projektu vyžadují strategie (Strategický plán, Akční plán, Plán sociální mobility apod.), které jsou zásadní podmínkou přijetí předkládaných návrhů. Bez odpovídající návaznosti budou předkládané projekty odmítnuty.

Nespornou výhodou ITI je přidělení prostředků přímo do aglomerace a rozhodování o jejich rozdělení prostřednictvím vlastního řídicího orgánu. Integrovaný rozvoj aglomerace má také pozitivní vliv na synergické efekty investic a přináší i další efekty.

V současné době probíhá mezi metropolitními oblastmi, místními akčními skupinami, svazem měst a obcí, kraji, Ministerstvem pro místní rozvoj a operačními programy vyjednávání o konkrétní podobě ITI a výši alokovaných prostředků na tento nástroj.

Hradecko-pardubická aglomerace

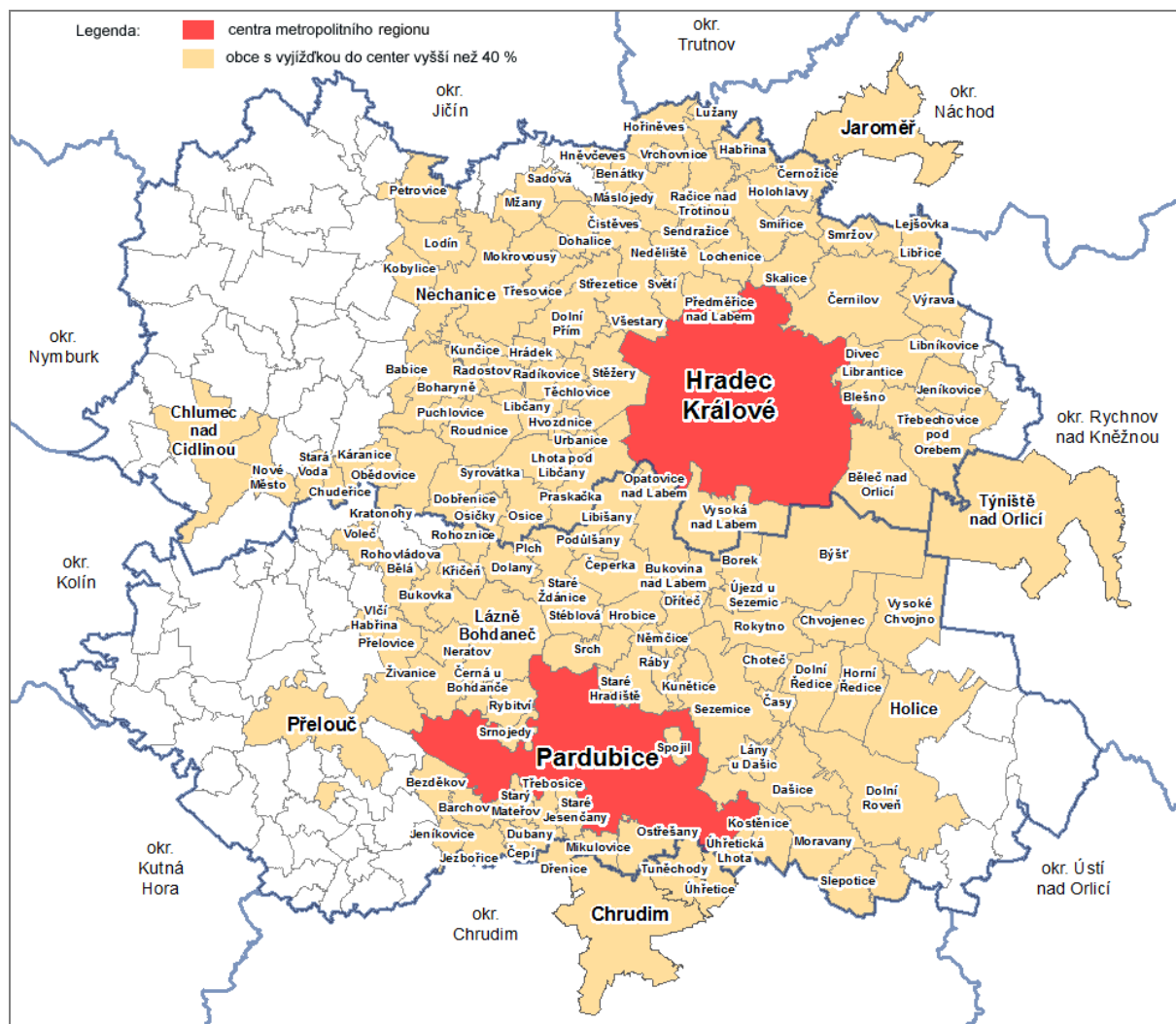
Základním principem při tvorbě integrované územní investice Hradecko-pardubické metropolitní oblasti je budování strategie participativním způsobem – na bázi budování širokého partnerství, tj. partnerství municipálního, tematického a projektového. Partnerství se bude uplatňovat nejen ve fázi plánovací, programovací, ale také v celém procesu řízení strategie.

Od roku 2012 probíhají průběžná jednání mezi představiteli Hradce Králové a Pardubic. Rozhovory se odehrávají na odborné (pravidelné schůzky společné pracovní skupiny – zástupci rozvojových a projektových útvarů s externí metodickou podporou) i politické úrovni (Memorandum o spolupráci v příštím programovém období mezi primátorem Hradce Králové a primátorkou Pardubic, schůzky náměstků). V roce 2013 byla zástupci Magistrátu města Hradec Králové a Magistrátu města Pardubic za podpory společností MEPCO s.r.o. a Centrum evropského projektování vypracována Případová studie – rozvoj Hradecko-pardubické aglomerace z hlediska Kohezní politiky v období 2014+. Případová studie byla zpracována v rámci projektu Urbánní a územní dimenze v operačních programech po roce 2013 (zkr. URBAN), jehož nositelem je Svaz měst a obcí České republiky. Od počátku roku 2014 probíhají intenzivní bilaterální jednání se starosty měst a obcí aglomerace o možnostech spolupráce a vzniká strategie pro rozvoj celé aglomerace za přítomnosti odborných pracovních skupin v rámci jednotlivých témat.

Nejzákladnějšími dokumenty pro zpracování ITI Hradecko-pardubické metropolitní oblasti byly přirozeně strategické plány rozvoje hlavních center oblasti – Hradce Králové a Pardubic. Strategické plány měst jsou velmi aktuální, tj. pro Hradec Králové byl aktualizován v roce 2013 a pro Pardubice je vyhotovován dokonce v tomto roce. Neméně důležitým podkladovým materiálem byla strategie S3, respektive její regionální annexy pro Královéhradecký a Pardubický kraj. ITI Hradecko-pardubické metropolitní oblasti jsou s nimi v naprostém souladu. Dalšími dokumenty pro zpracování ITI jsou koncepce vytvořené městy (např. koncepce školství, koncepce rozvoje cyklistické dopravy a další).

Hradecko-pardubická aglomerace je v rámci České republiky jedinou aglomerací s dvěma rovnocennými centry, kde je vysoká koncentrace služeb, průmyslu, podnikatelských aktivit a občanské vybavenosti. Území Hradecko-pardubické metropolitní oblasti bylo pro základní charakteristiku vztahů a vazeb vymezeno na základě dojížděky za prací a za školou dle výsledků Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011. Takto vymezené území (viz Obrázek 1: Mapa Hradecko-pardubické aglomerace) bylo podkladem pro další analytické práce a na základě nich bude finální vymezení území obsaženo v konečné verzi strategie ITI na konci srpna roku 2014.

Obrázek 1: *Mapa Hradecko-pardubické aglomerace, aktuální ke dni 26. 6. 2014*

Zdroj: vlastní zpracování

Budoucí vizi je vytvoření Hradecko-pardubické aglomerace, která bude udržitelnou, chytrou a kulturní metropolitní oblastí, čímž je zejména myšleno zajištění dobrého stavu životního prostředí, odpovídající dopravní dostupnosti a kvalitního vzdělávacího systému. Tedy konkurenceschopná metropolitní oblast, která při svém rozvoji respektuje principy trvale udržitelného rozvoje s respektem ke kulturním tradicím.

Závěr

Jak již bylo zmíněno, tvorba integrované územní investice Hradecko-pardubické metropolitní oblasti je budována na bázi širokého partnerství. Zástupci měst Hradec Králové a Pardubice spolupracují nejen s ostatními obcemi vymezeného území, ale i s dotčenými kraji, přičemž se všichni zmínění měly možnost vyjádřit v kontextu tehdy známých návrhů operačních programů k věcnému zaměření ITI a představit své projektové záměry. Dále byly osloveny a byla zahájena spolupráce s relevantními organizacemi, jenž působí v oblastech, kde chtějí obce intervenovat (univerzity, dopravní podniky, hospodářské komory apod.).

V současné chvíli jsou intenzivní rozhovory vedeny zejména na úrovni jednotlivých částí aglomerace, respektive se starosty zahrnutých měst a obcí. Ti byli vyzváni, aby do konce měsíce dubna (s možností individuálního prodloužení termínu) předložili své návrhy projektů, které by měly být v rámci ITI na jejich území realizovány. Prozatím své náměty za hradeckou část zaslali představitelé Chlumce nad Cidlinou, Jaroměře, Nechanic, Plotiště nad Labem, Předměřic nad Labem, Třebechovice pod Orebem a Královéhradecký kraj. Dále město Hradec

Králové aktivně spolupracuje se soukromými a vědecko-výzkumnými institucemi, podniky a dalšími subjekty založenými městem - Univerzita Hradec Králové, Farmaceutická a Lékařská fakulta Univerzity Karlovy, Fakultní nemocnice Hradec Králové, biomedicínská firma ELLA, Dopravní podnik města Hradec Králové, Technické služby Hradec Králové, Vodovody a kanalizace Hradec Králové, Povodí Labe či Hradecké služby.

Rovněž pokračují jednání s jednotlivými operačními programy, jež jsou momentálně ve stádiu dotváření a připomínkování. Na jejich základě pak budou konkrétní záměry zařazeny do jednotlivých operačních programů a předloženy v rámci konečného záměru Hradecko-pardubické aglomerace ke schválení.

Použité zdroje (abecedně):

[1] KOLEKTIV AUTORŮ. *Případová studie – rozvoj Hradecko-pardubické aglomerace z hlediska Kohezní politiky v období 2014+*. Svaz měst a obcí České republiky, [2013]. 71 s.¹

Poděkování

Poděkování patří všem obcím zahrnutých do aglomerace, které se do tohoto projektu zapojily.

¹ Případová studie je zpracována v rámci projektu Urbánní a územní dimenze v operačních programech po roce 2013 (zkr. URBAN), jehož nositelem je Svaz měst a obcí České republiky. Zpracovateli studie jsou zástupci Magistrátu města Hradec Králové a Magistrátu města Pardubic podpoření společností MEPCO s.r.o. a Centrem EP.